Ministerul Educaţiei Centrul Naţional de Politici şi Evaluare în Educaţie

Examenul național de bacalaureat 2021 Proba E. d) Chimie anorganică

Testul 3

• Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.

• Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I (40 de puncte)

Subjectul A.

Itemii de la 1 la 10 se referă la specii chimice, ale căror formule chimice notate cu litere de la (A) la (F), sunt prezentate mai jos:

(A) O^{2-} (B) Na (C) HCl (D) N_2 (E) NaOH (F) NH_4^+

Pentru fiecare item, notați pe foaia de examen numărul de ordine al itemului însoțit de litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

- 1. Despre substanța (B) este adevărat că:
- a. are caracter metalic mai puțin pronunțat decât aluminiul; c. formează oxid de sodiu în reacție cu apa;
- **b.** face parte din blocul *p* de elemente;
- d. formează peroxid de sodiu în reacție cu oxigenul.
- 2. Prezintă 6 electroni neparticipanți la legături chimice, specia chimică:
- **a.** (C); **c.** (E); **d.** (F).
- 3. Există legătură covalentă triplă între atomii care formează moleculele substanței:
- **a.** (B); **c.** (D); **d.** (E).
- 4. Atomul din care s-a format specia chimică (A), are același număr de electroni de valență cu atomul de:
- a. fluor;b. magneziu;c. sodiu;d. sulf.
- 5. Substanța a cărei soluție apoasă se colorează în roșu la adăugare de turnesol:
- a. are molecule formate prin legătură covalentă polară; c. nu reactionează cu substanța (B);
- b. are molecule formate prin legătură covalentă nepolară; d. nu reacționează cu substanța (E).
- **6.** În structura speciei chimice (F) există:
- a. doi electroni neparticipanti; c. o legătură covalent-coordinativă;
- **b.** două legături covalente nepolare; **d.** o legătură ionică.
- 7. O soluție apoasă a compusului (E), cu pH = 10, are concentrația ionilor hidroxid egală cu:
- **a.** 10⁻¹⁰ mol·L⁻¹; **c.** 4 mol·L⁻¹; **b.** 10⁻⁴ mol·L⁻¹; **d.** 10 mol·L⁻¹.
- 8. Este un proces endoterm:
- a. dizolvarea compusului (E) în apă; c. reactia dintre substantele (C) si (E) ;
- b. reactia substantei (B) cu apa; d. topirea substantei (E).
- 9. Un număr de 24,088·10²³ atomi se găsesc în:
- a. 0,01 kmol de substanță (C);
 b. 0,2 mol de substantă (D);
 c. 0,001 kmol de substanță (C);
 d. 2 mol de substantă (D);
- 10. O probă de 20 g de sodă caustică, de puritate 90%, procentaj masic, conține:
- **a.** 18 g de impurităti; **c.** 0,45 mol de substantă (E);
- **b.** 18 mmol de substanță (E); **d.** 0,45 g de impurități.

30 de puncte

Subjectul B.

Citiţi următoarele enunţuri. Dacă apreciaţi că enunţul este adevărat scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera A. Dacă apreciaţi că enunţul este fals scrieţi, pe foaia de examen, numărul de ordine al enunţului şi litera F.

- 1. Un substrat p este format din trei orbitali de energii diferite.
- 2. Atomul de clor are 7 electroni în substratul 3p.
- 3. În hidrura de potasiu, KH, hidrogenul are număr de oxidare pozitiv.
- 4. Clorul substituie bromul din compușii acestuia, deoarece are caracter nemetalic mai pronunțat.
- 5. În timpul funcționării pilei Daniell soluția de sulfat de cupru(II) se decolorează.

10 puncte

SUBIECTUL al II-lea (25 de puncte)

Subjectul C.

1. Calculați numărul de masă al atomului ^A₅₂Te, știind că are în nucleu cu 24 de neutroni mai mult decât numărul protonilor.

2. Atomii elementului chimic (E) au în învelișul electronic 5 electroni în substratul 2p.

a. Scrieți configurația electronică a atomului elementului (E).

b. Notați poziția elementului chimic (E) în Tabelul periodic (grupa, perioada).4 puncte

- Modelaţi formarea ionului de oxigen, utilizând simbolul elementului chimic şi puncte pentru reprezentarea electronilor.

 2 puncte
- 4. Modelați legătura chimică din molecula acidului clorhidric, utilizând simbolurile elementelor chimice şi puncte pentru reprezentarea electronilor.3 puncte
- 5. Determinaţi masa soluţiei de acid sulfuric, de concentraţie procentuală masică 25%, exprimată în grame, care conţine aceeaşi cantitate de substanţă dizolvată ca aceea din 200 mL soluţie de acid sulfuric de concentraţie 0,5 M.
 4 puncte

Subjectul D.

1. lodul poate fi obținut în laborator prin tratarea unei soluții apoase de iodură de potasiu cu dioxid de mangan, în mediu acid:

...
$$KI + ... MnO_2 + ... H_2SO_4 \rightarrow ... K_2SO_4 + ... MnSO_4 + ... I_2 + ... H_2O$$
.

- a. Scrieti ecuatiile proceselor de oxidare, respectiv de reducere, care au loc în această reactie.
- **b.** Notați rolul dioxidului de mangan (agent oxidant/ agent reducător).
- 2. Notati coeficientii stoechiometrici ai ecuatiei reactiei de la punctul 1.
- 3. O probă de 224 L de clor, măsurați în condiții normale de temperatură și presiune, reacționează cu bromura de sodiu.
 - a. Scrieți ecuația reacției care are loc între clor și bromura de sodiu.
- b. Determinaţi masa de brom, obţinută la un randament al reacţiei de 75%, exprimată în grame. 6 puncte
 SUBIECTUL al III-lea (25 de puncte)

Subjectul E.

1. Ecuația termochimică a reacției de ardere a metanului (CH₄) este:

 $CH_4(g) + 2O_2(g) \rightarrow CO_2(g) + 2H_2O(g)$. Variația de entalpie a acestei reacții este $\Delta_r H = -802,1$ kJ. Determinați entalpia molară de formare standard a metanului, exprimată în kilojouli pe mol, utilizând entalpiile molare de formare standard: $\Delta_t H^0_{CO2(g)} = -393,5$ kJ/mol, $\Delta_t H^0_{H2O(g)} = -241,6$ kJ/mol. **2 puncte**

- Calculaţi căldura obţinută la arderea a 80 g de metan, exprimată în kilojouli. Utilizaţi informaţii de la punctul 1.
 3 puncte
- 3. La arderea unei cantități de metan se degajă 4180 kJ. Determinați masa de apă, exprimată în kilograme, care poate fi încălzită de la 25 °C la 75 °C, utilizând căldura degajată la arderea metanului. Se consideră că nu au loc pierderi de căldură.

 3 puncte
- **4.** Ecuația reacției de ardere a etenei (C₂H₄) este:

$$C_2H_4(g) + 3O_2(g) \rightarrow 2CO_2(g) + 2H_2O(g),$$
 $\Delta_rH^0.$

Aplicați legea lui Hess pentru a determina entalpia reacției de ardere a etenei, ΔH , în condiții standard, în funcție de entalpiile reacțiilor reprezentate de ecuațiile termochimice:

(1) $C_2H_4(g) + H_2(g) \rightarrow C_2H_6(g)$ (2) $2H_2(g) + O_2(g) \rightarrow 2H_2O(g)$, $\Delta_1H_2^0$

(3) $C_2H_6(g) + 7/2O_2(g) \rightarrow 2CO_2(g) + 3H_2O(g)$ $\Delta_1H_3^0$.

5. Ordonați formulele chimice $H_2O(g)$, $SO_2(g)$ și NO(g) în sensul descreșterii stabilității moleculelor, utilizând entalpiile molare de formare standard ale acestor substanțe:

 $\Delta_{\rm f} H^0_{\rm H_2O(g)} = \text{- 241,6 kJ/mol}, \Delta_{\rm f} H^0_{\rm NO(g)} = 90,29 \text{ kJ/mol}, \Delta_{\rm f} H^0_{\rm SO_2(g)} = \text{- 297 kJ/mol}. \text{ Justificaţi răspunsul}.$

3 puncte

3 puncte

1 punct

Subjectul F.

- 1. a. Scrieti ecuația reacției globale care are loc în timpul funcționării acumulatorului cu plumb.
 - b. Notați rolul dioxidului de plumb în funcționarea acumulatorului cu plumb (anod/catod). 3 puncte

2. a. Hidrogenarea etenei (C₂H₄) are loc în prezenta nichelului, conform ecuației reacției:

 $C_2H_4(g) + H_2(g) \xrightarrow{N_i} C_2H_6(g)$. Precizați rolul nichelului în procesul de hidrogenare a etenei.

- **b.** Calculați volumul de etenă, exprimat în litri, măsurat la 17°C și 2,9 atm, necesar reacției complete cu 0,2 kg de hidrogen. **5 puncte**
- Calculaţi constanta de viteză pentru o reacţie ordinul II, de tipul A → produşi, ştiind că la o concentraţie a reactantului (A) de 0,02 mol·L⁻¹, viteza de reacţie are valoarea 6·10⁻⁹ mol·L⁻¹·s⁻¹.
 2 puncte
 Numere atomice: H- 1; N- 7; O- 8; F- 9; Na- 11; Mg- 12; Al- 13; S- 16; Cl- 17.

Mase atomice: H- 1; C- 12; O- 16; Na- 23; S- 32; Br- 80. Numărul lui Avogadro: N = 6,022·10²³ mol⁻¹.

Constanta molară a gazelor: $R = 0,082 L \cdot atm \cdot mol^{-1} \cdot K^{-1}$. Volumul molar (condiții normale): $V = 22,4 L \cdot mol^{-1}$.